

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA
Egészségügyi Koordinációért és EU-ügyekért Felelős
Helyettes Államtitkár

Iktatószám: 24728- *2*/2014/EAHUF

A komplex vizsgáztatás szabályairól szóló 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3.§. (2) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi tartalmú szakmai vizsga szóbeli tételt **jóváhagyom.**

Budapest, 2014. április *28* „ „

dr. Páva Hanna

helyettes államtitkár

OKJ azonosítószám	55 723 03
Szakképesítés megnevezése	Diabetológiai szakápoló és edukátor
Vizsgatevékenység megnevezése	Szóbeli vizsgatevékenység
Vizsgafeladat megnevezése	Szakápolástani, gondozási és oktatási feladatok
Vizsgafeladat időtartama	30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
Vizsgafeladatok száma	30
Elektronikus elérési út	www.etiped.hu
Készítette	Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet Egészségügyi Emberi Erőforrás Fejlesztési Főigazgatósága
Jogsabályi háttér	Az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 37/2013. (V. 28.) EMMI rendelet; Az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet

Emberi Erőforrások Minisztériuma

55 723 03 Diabetológiai szakápoló és edukátor

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szakápolástani, gondozási és oktatási feladatok

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő: 15 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 40 %

A 315/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 24728-2/2014/EAHUF számon kiadom.

2014

GYEMSZI

Egészségügyi Emberi Erőforrások Főigazgatóság

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben szereplő szakmai követelménymodulok témaköreinek mindegyikét tartalmazza.

A feladatsor első részében találhatóak az 1–30-ig számozott, **A** és **B** feladatot tartalmazó vizsgakérdések. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V.28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

2 / 63

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

1. A.

Jellemezze a hasnyálmirigy anatómiai felépítését, elhelyezkedését! Ismertesse a pancreas exocrin és endocrin működését, valamint a vércukor szabályozásában szerepet játszó hormonokat és azok élettani/kórélettani hatásait!

1. B.

Részletezze a diabeteses retinopathia diagnosztikájában alkalmazott szemészeti vizsgálati módszereket, terápiás lehetőségeket és az ezekkel összefüggő speciális szakápolási feladatokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

2. A.

Fejtse ki az obesitas és a cukorbetegség közötti összefüggéseket! Ismertesse az inzulin rezisztencia, valamint a metabolikus szindróma klinikai megnyilvánulásait! Fejtse ki a betegség kialakulását megakadályozó prevenciók lehetőségeit!

2. B.

Beszéljen a cukorbeteg ellátáshoz tartozó rehabilitációs lehetőségekről, a rehabilitáció során alkalmazható gyógyászati segédeszközök beszerzéséről és alkalmazásáról!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Vázolja fel a diabetes mellitus felfedezésének főbb történelmi állomásait! Rendszerezze a cukorbetegség megjelenési formáit és hasonlítsa össze a megjelenési formákban tapasztalható klinikai tüneteket!

3. B.

Tervezze meg a beteg és a hozzátartozók oktatását a vércukorszintmérő készülék használatára vonatkozóan!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

4. A.

Ismertesse a diabetes mellitus diagnosztizálásának és tipizálásának labordiagnosztikai módszereit, valamint azok élettani és differenciáldiagnosztikai értékeit! Határozza meg a laborvizsgálatokkal összefüggő szakápolói feladatokat!

4. B.

Részletezze a diabetológiai szakápoló és edukátor szerepét és feladatait a klubfoglalkozás szervezésével/vezetésével kapcsolatban!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

5. A.

Rendszerezze a diabetes mellitus terápiás lehetőségeit! Fejtse ki az inzulinkezelés lényegét, formáit, célját az 1-es típusú és 2-es típusú diabetes mellitus esetén! Ismertesse a kezelések lehetséges szövődményeit!

5. B.

Foglalja rendszerbe és jellemezze a táplálkozásban előforduló tápanyagokat és azok élettani hatásait! Értelmezze a korszerű, egészséges táplálkozás alapelveit, valamint a táplálkozás és a diabetes összefüggéseit!

Rauk Edit

6. A.

Foglalja rendszerbe és ismertesse az inzulinkezeléssel összefüggő szakápolói feladatokat! Tervezze meg a frissen diagnosztizált inzulinkezelésben részesülő beteg oktatását az öninjekciózás elsajátítására vonatkozóan!

6. B.

Mondja el az étrendtervezés során alkalmazott konyhatechnikai eljárásokat, valamint a dietoterápiával összefüggő dokumentációs követelményeket, lehetőségeket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Ismertesse az orális antidiabetikumok alkalmazásának történetét és csoportosítsa hatásmechanizmus szerint a napi gyakorlatban alkalmazott gyógyszereket és gyógyszer-kombinációkat! Beszéljen a lehetséges mellékhatásokról, gyógyszer-interakciókról! Sorolja fel a gyógyszereléssel összefüggő szabályokat és szakápolói feladatokat!

7. B.

Ismertesse a diabetes mellitus jelenlegi klasszifikációs rendszerét! Foglalja rendszerbe a diabetes mellitusnak és szövődményeinek prevenciójában alkalmazható szűrővizsgálatokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

8. A.

Részletezze a szénhidrátok lebontási és felszívódási folyamatát, a szénhidrát-anyagcsere biokémiai folyamatát!

8. B.

Fejtse ki az inzulinpumpa alkalmazásának gyakorlati szempontjait!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

9. A.

Határozza meg a diéta fogalmát, a dietoterápia célját! Rendszerezze az 1-es típusú és 2-es típusú diabetes diétájának alapelveit és alkalmazásának szempontjait!

9. B.

Magyarázza meg a hypertonia és a diabeteses nephropathia közötti összefüggéseket! Részletezze a diabeteses nephropathia korai kórismézésének vizsgálati módszereit, valamint a terápiás lehetőségeket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

10. A.

Magyarázza el a neuropathiás fekély kialakulásának pathomechanizmusát, prognózisát, valamint az alsó végtagon megjelenő csont-, bőr-, és körömelváltozások (fertőzések) lényegét!

10. B.

Ismertesse a vércukormérő készülékek használatának szabályait, a szakszerű vércukor-meghatározással összefüggő szakápolói teendőket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

11. A.

Fejtse ki a diabeteshez társuló szürke- és zöld hályog megbetegedések lényegét, a kórképekben alkalmazható vizsgálati és terápiás lehetőségeket! Részletezze a kórképekhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói feladatokat!

11. B.

Ismertesse a mesterséges édesítőszer, cukorpótlók diétába történő beépítésének lehetőségeit! Foglalja össze a tápláltsági állapot megítélésére szolgáló eljárásokat, betegmegfigyelési szempontokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

12. A.

Magyarázza el a látásromlást okozó diabeteses retina elváltozásainak lényegét, kórfolyamatát! Osztályozza és stádiumonként jellemezze a diabeteses retinopathia elváltozást! Foglalja össze a kórkép kialakulásában szerepet játszó okokat, rizikófaktorokat, terápiás és preventív lehetőségeket!

12. B.

Tervezze meg a frissen diagnosztizált kombinált kezelésben (orális antidiabetikum és inzulinkezelés) részesülő 2-es típusú cukorbeteg oktatását a dietoterápiára vonatkozóan!

Rauk Editt

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

13. A.

Ismertesse a diabeteses nephropathia kialakulásának kórfolyamatát, tüneteit, és a kialakulásban szerepet játszó okokat/rizikótényezőket! Foglalja össze a kórképhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói teendőket!

13. B.

Fejtse ki a prekonceptcionális gondozás jelentőségét, rendszerét, a gondozásban való részvétellel elfogadtatásának szerepét!

Rauk Editt

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

14. A.

Ismertesse a vizelet-kiválasztórendszer működésének funkcióit, a dialízis kezelés lényegét elvi alapjait, indikációit! Csoportosítsa és jellemezze a dialízis kezelés formáit!

14. B.

Beszélgjen a diabeteses neuropathia prevenció-, terápia-, és rehabilitációs lehetőségeiről! Tervezze meg a beteg és hozzátartozó oktatását a lábápolási tanácsadás vonatkozásában!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

15. A.

Fejtse ki a vesetranszplantáció Magyarországon alkalmazható lehetőségét, jogi- és etikai szabályait, valamint a beavatkozással összefüggő általános és speciális szakápolói teendőket!

15. B.

Fejtse ki az inzulinkezelés és a diéta, valamint a gyógyszeres kezelés és a diéta együttes alkalmazásának összefüggéseit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

16. A.

Csoportosítsa és jellemezze a diabeteses neuropathiákat! Ismertesse a neuropathia diagnosztikai módszereit, fizikális vizsgáló eszközeit és az ezekkel összefüggő általános és speciális ápolói tevékenységeket!

16. B.

Rendszerezze a dializált beteg ápolásához kapcsolódó általános és speciális szakápolói teendőket! Tervezze meg a dializált beteg ápolását!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Fejtse ki a diabeteses láb-megbetegedések-, elváltozások lényegét, és összefüggéseit! Csoportosítsa és jellemezze az alsó végtagot érintő érelváltozásokat klinikai kép, differenciál diagnosztikai módszerek valamint sebészi és konzervatív terápiai lehetőségek szerint!

17. B.

Részletezze a kórképekhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói feladatokat!

Raul Edith

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Foglalja össze és jellemezze a diabeteses láb kezelésében alkalmazható érsebészeti-, és csontoló sebészeti megoldásokat!

18. B.

Ápolási/gondozási tervben fogalmazza meg a gestatiós diabetes esetén felmerülő általános és speciális szakápolói teendőket, valamint tanácsadási szempontokat! Vázolja fel a diabeteses anya újszülöttjének ellátásával összefüggő teendőket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. A.

Ismertesse a gestációs diabetes mellitus lényegét, kórélettani folyamatát és a terápiás lehetőségeit! Rendszerezze a terhességi diabetésben előforduló tüneteket, panaszokat, és differenciáldiagnosztikai módszereket!

19. B.

Ismertesse a legjellemzőbb diabeteses macroangiopathiak kapcsán felmerülő speciális szakápolói teendőket!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

20. A.

Ismertesse és jellemezze a diabetes gyermekkorban megjelenő formáit, etiopatogenezisét és lefolyási szakaszait! Elemezze epidemiológiai adatok alapján a kórkép gyakoriságát és előfordulását!

20. B.

Ismertesse a perioperatív időszak betegmegfigyelési szempontjait és szakápolói teendőit diabeteses beteg esetén!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

21. A.

Rendszerezze a cukorbetegség szövődményeit! Jellemezze a hypoglykaemia tüneteit, megjelenési formáit, okait, kialakulásának patomechanizmusát!

21. B.

Beszélgjen a szeptikus és aszeptikus kötőscsere alapelveiről, a kötözés során betartandó szabályokról! Fejtse ki az antibiotikus-kezelés javallatait, formáit; valamint a sebváladéktenyésztés levétele során betartandó higiénés szabályokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

22. A.

Jellemezze a hyperglykaemia tüneteit, megjelenési formáit, okait, kialakulásának patomechanizmusát! Fejtse ki a hyperglykaemia ellátásának algoritmusát és az ellátáshoz kapcsolódó szakápolói teendőket!

22. B.

Készítse elő és szervezze meg a cukorbeteg gyermekek 1 hétre szóló nyári táboroztatását Balatonszárszón!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSI EFF

23. A.

Ismertesse a cukorbetegek gondozási folyamatának szintereit, valamint a gondozásban résztvevő szakemberek funkciót és egymás közötti kommunikációs lehetőségeiket!

23. B.

Beszéljen a diabetes anyát-, és a magzatot veszélyeztető szövődményeiről, a szövődmények megelőzésének és elhárításának lehetőségeiről!

Hitelesítve:

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

24. A.

Foglalja rendszerbe a vércukorszintmérő készülékek fejlődését napjainkig, és ismertesse a jelenleg alkalmazható vércukormérő készülékeket! Ismertesse és jellemezze a vércukormérő készülékek biofizikai alapjait!

24. B.

Részletezze a diabeteses neuropathia, retinopathia, nephropathia, és a diabeteses láb syndroma összefüggéseinek vonatkozásában a szakápoló gondozási tevékenységét és kompetenciáját!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

25. A.

Elemesse a caries és a diabetes összefüggéseit, a diabetesben előforduló fogágy- és szájnyálkahártya betegségek tüneteit, formáit és kezelési lehetőségeit!

25. B.

Tervezze meg a cukorbeteg gyermek és családjának oktatását egyéni oktatás keretén belül az inzulinkezelés és az önellenőrzés elsajátításának céljából!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

26. A.

Részletezze a gyermekkori diabetes mellitus korai felismerésének labor diagnosztikai lehetőségeit és a vizsgálati módszerekkel összefüggő szakápolói teendőket!

26. B.

Tervezze meg a 2-es típusú cukorbetegség életmódbeli és életviteli szaktanácsadását csoportos formában! Vázzon fel a beteg ápolásában, gondozásában alkalmazott gyógyszerek, eszközök TB támogatási rendszerét!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

27. A.

Ismertesse a diabetes mellitus legfontosabb epidemiológia adatait és tendenciáit hazai és világvizonylatban! Foglalja össze a diabetes mellitus kezelésével foglalkozó tanulmányok legfontosabb üzeneteit!

27. B.

Csoportosítsa és jellemezze a cukorbeteg és hozzátartozóinak oktatásában alkalmazható pedagógiai/didaktikai módszereket! Ismertesse az egyes módszerek előnyeit, hátrányait, alkalmazhatóságának kritériumait!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

28. A.

Részletezze a diabetesszel szövődött terhesség fog-, illetve fogágy betegségeit, valamint a szájnyálkahártyából kiinduló rosszindulatú elváltozásokat és azok terápiás lehetőségeit! Ismertesse a szakszerű szájápolás csoportos formában történő oktatásának ismereteit!

28. B.

Tervezze meg a beteg és hozzátartozók oktatását a nephropathia diabetica dietoterápiájának vonatkozásában!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

29. A.

Foglalja össze az inzulinkezelés eszközeinek fejlődését a kezdetektől napjainkig! Csoportosítsa és jellemezze az inzulinkészítményeket hatásmechanizmus alapján!

29. B.

Tervezze meg és ismertesse a műtétre kerülő diabeteses beteg ápolását! Fejtse ki a cukorbetegség és a műtét összefüggéseit!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

30. A.

Fejtse ki az hypoglykaemia ellátásának algoritmusát és az ellátáshoz kapcsolódó szakápolói teendőket!

30. B.

Elemesse és jellemezze az egészségügyben betegdokumentáció készítésére használható szoftverek alkalmazásának szempontjait, előírásait! Tegyen ajánlást a cukorbeteg részére a betegséggel összefüggő ismeretek informatikai rendszerekkel (pl. világháló) történő beszerzésére, valamint a prezentációkészítés gyakorlati alkalmazásának szabályaira! Jellemezze az ajánlott honlapokat, információs forrásokat!

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. A.

Jellemezze a hasnyálmirigy anatómiai felépítését, elhelyezkedését! Ismertesse a pancreas exocrin és endocrin működését, valamint a vércukor szabályozásában szerepet játszó hormonokat és azok élettani/kórélettani hatásait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- duodenum, ductus pancreaticus major et minor, capus, corpus, cauda, Langerhans-sziget, alfa-sejt, béta-sejt, delta-sejt, gamma-sejt
- exocrin: hasnyál, tripszin, kimotripszin, elasztáz, karbopeptidázok, lipáz, amiláz, nukleáz
- endocrin: hormon, inzulin, glukagon, szomatosztatin, pancreaticus polipeptid
- növekedési hormon, cortisol, tiroxin, trijód-tironin, adrenalin

1. B.

Részletezze a diabeteses retinopathia diagnosztikájában alkalmazott szemészeti vizsgálati módszereket, terápiás lehetőségeket és az ezekkel összefüggő speciális szakápolási feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mikroangiopathia, prae-retinopathia, nonproliferatív vagy háttér retinopathia, prae-proliferatív retinopathia, proliferatív retinopathia
- vizsgálómódszerek: FLAG, vízus vizsgálat, fundus kamera, ophtalmoscopia, réslámpa, Kettesy-féle látásélesség vizsgálat, ETDRS tábla
- lézer-kezelés, vitrectomia, gyógyszeres terápia
- kontrasztanyag, pupillatágításra használatos szemcseppek, pupilla-tágítás, műtéti előkészítés, beteg fektetés a vitrectomiát követően

Rauk Edit

2. A.

Fejtse ki az obesitas és a cukorbetegség közötti összefüggéseket! Ismertesse az inzulin rezisztencia, valamint a metabolikus szindróma klinikai megnyilvánulásait! Fejtse ki a betegség kialakulását megakadályozó prevenciók lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- epidemiológia, abszolút és relatív zsírtartalom, energia bevitel/leadás, android (centrális, visceralis, abdominalis), gynoid (perifériás, glutofemoralis)
- diagnosztikai módszerek: BMI, haskörfogat, Broca-index, bőrredő vastagság-mérés, testzsír-százalék
- multifaktorális betegség, dyslipidaemia, hypertonia
- testúlycsökkentés módszerei, szűrővizsgálatok

2. B.

Beszéljen a cukorbeteg ellátáshoz tartozó rehabilitációs lehetőségekről, a rehabilitáció során alkalmazható gyógyászati segédeszközök beszerzéséről és alkalmazásáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- rehabilitáció fogalma, célja, módszerei, a rehabilitációs team tagjai, életminőség
- a cukorbetegség rehabilitációt igénylő állapotai, elváltozásai
- gyógyászati segédeszközök: mozgást segítő eszközök, ortopédiai cipő, művégtag

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

3. A.

Vázolja fel a diabetes mellitus felfedezésének főbb történelmi állomásait! Rendszerezze a cukorbetegség megjelenési formáit és hasonlítsa össze a megjelenési formákban tapasztalható klinikai tüneteket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Ebers-papyrus, Aretaios, Galénosz, Thomas Willis, Paul Langerhans, Frederick Banting, Charles Best, Mering, Minkowski, James Collip, MacLeod, orvosi Nobel-díj (1923), Leonard Thomson
- az inzulin felfedezésének történelmi állomásai
- 1-es típusú cukorbetegség, 2-es típusú cukorbetegség, gestációs diabetes mellitus, egyéb formák, IGT, IFG
- klasszikus tünetek, latens tünetek

3. B.

Tervezze meg a beteg és a hozzátartozók oktatását a vércukorszintmérő készülék használatára vonatkozóan!

Kulcsszavak, fogalmak:

- oktatási formák: csoportos és egyéni oktatás, individuális oktatás, oktatási terv, a hatékony betegedukáció szempontjai
- vércukorszintmérő készülékek típusai, mérési tartományok, jelzések, jellemzők
- tesztcsík használata, beszerzése, ujjbegyszúrás szabályai
- a vércukorszint meghatározás szabályai, előkészítés, kivitelezés

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

4. A.

Ismertesse a diabetes mellitus diagnosztizálásának és tipizálásának labordiagnosztikai módszereit, valamint azok élettani és differenciáldiagnosztikai értékeit! Határozza meg a laborvizsgálatokkal összefüggő szakápolói feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vércukorszint, OGTT, immunológiai vizsgálatok, C-peptid, Hgb A1c, Serum inzulin, vércukor profil
- betegágymelletti vércukor meghatározás lényege,
- vérvételi előkészítés, kivitelezés, beteg előkészítéssel összefüggő feladatok, a vizsgálati anyagok levételének módjai
- normál és kóros értékek, mértékegységek

4. B.

Részletezze a diabetológiai szakápoló és edukátor szerepét és feladatait a klubfoglalkozás szervezésével/vezetésével kapcsolatban!

Kulcsszavak, fogalmak:

- egyesületek, szervezetek, alapítványok a cukorbetegéért
- a klub működésének szabályozásai (jogi- és belső szabályozás), tagság
- a klubfoglalkozások célja, rendszeressége, formái
- programtervezetek, költség, elérhetőség, információ, szórólap, betegtájékoztató füzet

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

5. A.

Rendszerezze a diabetes mellitus terápiás lehetőségeit! Fejtse ki az inzulinkezelés lényegét, formáit, célját az 1-es típusú és 2-es típusú diabetes mellitus esetén! Ismertesse a kezelések lehetséges szövődményeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inzulinkezelés, orális antidiabeticum, dietoterápia, kombinált kezelés
- rövidtávú cél, középtávú cél, hosszútávú cél az inzulinkezelésben
- bedtime inzulinkezelés, intenzív inzulinkezelés, bázis inzulin, analóg inzulin, premix inzulin, inzulinok hatásmechanizmusai
- hypoglykaemia, testsúlynövekedés, önmenedzselés, kezelési napló

5. B.

Foglalja rendszerbe és jellemezze a táplálkozásban előforduló tápanyagokat és azok élettani hatásait! Értelmezze a korszerű, egészséges táplálkozás alapelveit, valamint a táplálkozás és a diabetes összefüggéseit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- energiát adó tápanyagok, napi energia bevitel, fehérjék, zsírok, szénhidrátok haszna a szervezetben
- energiát nem adó tápanyagok: vitaminok és ásványi anyagok, folyadékbevitel
- táplálkozási piramis, táplálkozási szivárvány, táplálkozási alapelvek
- a helytelen táplálkozás és a diabetes összefüggései

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

6. A.

Foglalja rendszerbe és ismertesse az inzulinkezeléssel összefüggő szakápolói feladatokat! Tervezze meg a frissen diagnosztizált inzulinkezelésben részesülő beteg oktatását az öninjekciózás elsajátítására vonatkozóan!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inzulinbeadás eszközei, nemzetközi egység, inzulinadag számítás, inzulinkészítmények, kiszerezés
- beadás helyei, beadás módja, lépései, beszerzés
- oktatási terv, oktatás során alkalmazott pedagógiai módszerek (magyarázat, bemutatás, gyakorlás)
- az öninjekciózás oktatásának lépései, részműveletek

6. B.

Mondja el az étrendtervezés során alkalmazott konyhatechnikai eljárásokat, valamint a dietoterápiával összefüggő dokumentációs követelményeket, lehetőségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- diéta, célja, energia- és tápanyagtartalom megoszlása, glycaemias index
- egyénre szabott étrendtervezés, az étrendtervezés lépései, szabályai
- konyhatechnikai módszerek, élelmezés-higiénés követelmények
- diétásnapló, kezelési napló, oktatófilmek, mintaétrendek, betegoktató füzetek

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

7. A.

Ismertesse az orális antidiabetikumok alkalmazásának történetét és csoportosítsa hatásmechanizmus szerint a napi gyakorlatban alkalmazott gyógyszereket és gyógyszer-kombinációkat! Beszéljen a lehetséges mellékhatásokról, gyógyszer-interakciókról! Sorolja fel a gyógyszereléssel összefüggő szabályokat és szakápolói feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inzulinszekréció, inzulinrezisztencia
- biguanid-készítmények, szulfanilurea-készítmények, glinidek, alfa-glukozidáz-gátló szerek, glitazonok és hatásaik
- monoterápia, kombinált orális kezelés, laktacidózis
- gyógyszerelés 5-ös szabálya, 3-as szabálya, gyógyszerek tárolásának szabályai, FIFO-elv

7. B.

Ismertesse a diabetes mellitus jelenlegi klasszifikációs rendszerét! Foglalja rendszerbe a diabetes mellitusnak és szövődményeinek prevenciójában alkalmazható szűrővizsgálatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szakmai irányelvek
- prevenció fogalma, szinterei
- diabetes kialakulására hajlamosító tényezők, rizikócsoportok
- népegészségügyi programok, egészségmegőrző programok, alkalmazott szűrővizsgálati módszerek és céljuk

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

8. A.

Részletezze a szénhidrátok lebontási és felszívódási folyamatát, a szénhidrát-anyagcsere biokémiai folyamatát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- biológiai oxidáció lényege és szakaszai
- szénhidrátok csoportosítása, glikogén
- szénhidrátbontó enzimek, hormonok, a szénhidrátok emésztésének folyamata
- aktív és passzív transzport, glükoneogenezis, glükóz szintézis

8. B.

Fejtse ki az inzulinpumpa alkalmazásának gyakorlati szempontjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inzulinpumpa működésének alapjai, a pumpa fajtái, indikációi
- a kezelés TB támogatási rendszere
- bázis inzulin, étkezési bólus, inzulinpumpa centrumok, a kezeléssel összefüggő anyagi kiadások
- az inzulinpumpa kezelés előnyei

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

9. A.

Határozza meg a diéta fogalmát, a dietoterápia célját! Rendszerezze az 1-es típusú és 2-es típusú diabetes diétájának alapelveit és alkalmazásának szempontjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gyógyélelmezés, normoglycaemia, szénhidrát egyensúly, étkezések energia- és tápanyagtartalma
- egyénre szabott étrendtervezés, glycaemias index, konyhatechnikai módszerek, étkezések napi rendszeressége
- diétásnapló, kezelési napló, oktatófilmek, mintaétrendek, betegoktató füzetek
- 1-es és 2-es típusú diabetesben az inzulinkezelés és a diéta összefüggései

9. B.

Magyarázza meg a hypertonia és a diabeteses nephropathia közötti összefüggéseket! Részletezze a diabeteses nephropathia korai kórismézésének vizsgálati módszereit, valamint a terápiás lehetőségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- hypertonia és a nephropathia meghatározása, kialakulása, összefüggéseinek feltárása
- a vérnyomás hormonális szabályozása – JGA, renin-angiotenzin rendszer, egyéb vérnyomás szabályozásban résztvevő hormonok
- mikroalbuminuria, proteinuria, vesefunkcióra utaló labordiagnosztikai módszerek, normál és kóros értékek
- antihypertenzív kezelés, alkalmazott gyógyszercsoportok, terápiás eljárások

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

10. A.

Magyarázza el a neuropathiás fekély kialakulásának pathomechanizmusát, prognózisát, valamint az alsó végtagon megjelenő csont-, bőr-, és körömelváltozások (fertőzések) lényegét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a diabeteses láb epidemiológiai jellemzői, problémája, alsó végtagot érintő diabeteses neuropathia, diabeteses angiopathia
- alsó végtag keringésének vizsgálata, neuropathia vizsgálata
- ulcus cruris, neuropathiás fekélyek klasszifikációi, a talpi nyomás változásai, osteopathia, (Charcot-láb, stressz törések) és kezelése
- szepszis neuropathias láb kialakulásának folyamata, kezelése, sebészeti módszerek
- bőr-, és köröm elváltozások; kevert kórképek

10. B.

Ismertesse a vércukormérő készülékek használatának szabályait, a szakszerű vércukor-meghatározással összefüggő szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- betegágy melletti vércukor meghatározás lényege, előnyei, alkalmazott vércukorvizsgálási lehetőségek (vc-profil, OGTT)
- vércukorszintmérő készülékek típusai, mérési tartományok, a készülékek jellemzői
- tesztcsík, ujjbegyszúrás szabályai, a tesztcsík beszerzésének lehetőségei
- a vércukorszint meghatározás szabályai, előkészítés, kivitelezés, pszichés vezetés

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

11. A.

Fejtse ki a diabeteshez társuló szürke -és zöld hályog megbetegedések lényegét, a kórképekben alkalmazható vizsgálati és terápiás lehetőségeket! Részletezze a kórképekhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- glaucoma, karakta, patomechanizmusa, műtéti és gyógyszeres terápia, indikációi, lényege
- réslámpa vizsgálat, ophtalmoscopia, szemnyomásmérés módjai, szemészeti ultrahang vizsgálat, látásélesség vizsgálat, látótérvizsgálat
- szürke hályogműtét perioperatív ápolási teendői, glaucuma gyógyszeres-, lézeres-, és műtéti terápiához kapcsolódó ápolói teendői
- szemcseppek, kenőcsök szakszerű használata

11. B.

Ismertesse a mesterséges édesítőszer, cukorpótlók diétába történő beépítésének lehetőségeit! Foglalja össze a tápláltsági állapot megítélésére szolgáló eljárásokat, betegmegfigyelési szempontokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- mesterséges édesítőszer, cukorpótlók jellemzői, csoportjai, készítmények, beszerzésük lehetőségei
- BMI, haskörfogat, Broca-index, bőrredő vastagság-mérés, testzsír-százalék, testtömeg mérés, testmagasságmérés és szabályai
- elhízás formái: android (centrális, visceralis, abdominalis), gynoid (perifériás, glutofemoralis), soványság, testalkat, bőr megfigyelése

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

12. A.

Magyarázza el a látásromlást okozó diabeteses retina elváltozásainak lényegét, kórfolyamatát! Osztályozza és stádiumonként jellemezze a diabeteses retinopathia elváltozást! Foglalja össze a kórkép kialakulásában szerepet játszó okokat, rizikófaktorokat, terápiás és preventív lehetőségeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a retina jellemzése, látásromlást okozó diabeteses retina elváltozások (elzáródások, ablatio), a szemfenéki elváltozások okai, tünetei
- a diabeteses retinopathia felosztása, rizikófaktorai
- szemészeti vizsgálatok diabetes mellitusban (szemfenékvizsgálat, réslámpa, látásélesség-vizsgálat, pupillatágítás)
- retinopathia diabetica kezelési módszerei (lézerkezelés, vitrectomia, gyógyszeres terápia)

12. B.

Tervezze meg a frissen diagnosztizált kombinált kezelésben (orális antidiabetikum és inzulinkezelés) részesülő 2-es típusú cukorbeteg oktatását a dietoterápiára vonatkozóan!

Kulcsszavak, fogalmak:

- inzulinszekréció, inzulinrezisztencia, orális gyógyszerkészítmények csoportjai és hatásai, inzulinkészítmények hatástani csoportjai és hatásmechanizmusai
- ismeretek felmérése, normoglycaemia, BMI meghatározás
- étkezések energia- és tápanyagtartalma, egyénre szabott étrendtervezés, glycaemias index, konyhatechnikai módszerek, étkezések napi rendszeressége
- diétásnapló, étrendminta, kezelési napló, oktatófilmek, mintaétrendek, betegoktató füzetek

Rauk Editt

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

13. A.

Ismertesse a diabeteses nephropathia kialakulásának kórfolyamatát, tüneteit, és a kialakulásban szerepet játszó okokat/rizikótényezőket! Foglalja össze a kórképhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a diabeteses nephropathia patomechanizmusa, fizikai- és labordiagnosztikai tünete, mikroalbuminuria, proteinuria, uraemia
- polyuria, oliguria, anuria, testkátat, ödéma, vizelet, folyadékbevitel, hyperglykámia, mikroangiopathia, hypertonia
- diabeteses nephropathia kezelése, dietetikája
- az ápoló megfigyelési, diagnosztikával és terápiával összefüggő teendői

13. B.

Fejtse ki a prekonceptcionális gondozás jelentőségét, rendszerét, a gondozásban való részvétellel elfogadtatásának szerepét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- családtervezés folyamata, a folyamatban résztvevő szakemberek, a diabetes és terhesség összefüggései
- terhesgondozási csoportok (egészséges, veszélyeztetett, patológiás)
- terhesgondozás rendszere Magyarországon, szűrővizsgálatok várandóság alatt
- gestatiós, praegestatiós diabetes jellemzése, a lehetséges szövődmények, a cukorbeteg kismama gondozásának folyamata

Rauk Editt

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

14. A.

Ismertesse a vizelet-kiválasztórendszer működésének funkcióit, a dialízis kezelés lényegét elvi alapjait, indikációit! Csoportosítsa és jellemezze a dialízis kezelés formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- nephron részei, ultrafiltráció, filtráció, reabszorpció, secretio, JGA apparatus, szabályozó mechanizmusok
- haemodialízis, peritonealis dialízis jellemzése, célja
- ozmózis, diffúzió, peritoneum, Cimino fistula, shunt, dializátor, dializáló folyadék
- CAPD, CCPD, IPD, APD

14. B.

Beszéljen a diabeteses neuropathia prevenció-, terápia-, és rehabilitációs lehetőségeiről! Tervezze meg a beteg és hozzátartozó oktatását a lábápolási tanácsadás vonatkozásában!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a neuropathia szűrés jelentősége, lehetőségei
- vizsgálati módszerek, monofilamentum, hangvilla-teszt, reflex vizsgálatok, diabeteses láb
- a diabeteses neuropathia gyógyszeres terápiaja
- lábápolási tanácsok, oktatófüzetek, önellenőrzés, oktatófilm, oktatási terv, egyéni és csoportos oktatás

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

15. A.

Fejtse ki a vesetranszplantáció Magyarországon alkalmazható lehetőségét, jogi- és etikai szabályait, valamint a beavatkozással összefüggő általános és speciális szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- transzplantáció fogalma, indikációi, célja, autotranszplantáció, heterotranszplantáció, élő donor, kadaver donor
- transzplantáció kapcsán alkalmazott immunológiai vizsgálatok fajtái, immunszuppresszió lényege
- vesetranszplantáció Magyarországon, várólista, veseriadó, jogi szabályozás
- speciális ápolói teendők a vesetranszplantációra váró beteggel kapcsolatosan

15. B.

Fejtse ki az inzulinkezelés és a diéta, valamint a gyógyszeres kezelés és a diéta együttes alkalmazásának összefüggéseit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- normoglycaemia, BMI meghatározás, étkezések energia- és tápanyagtartalma
- orális gyógyszerkészítmények csoportjai és hatásaik, orális antibiotikum és diéta
- inzulinkészítmények hatástani csoportjai és hatásmechanizmusaik, inzulinkezelés és diéta
- egyénre szabott étrendtervezés, glycaemias index, étkezések napi rendszeressége, elosztása,

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

16. A.

Csoportosítsa és jellemezze a diabeteses neuropathiákat! Ismertesse a neuropathia diagnosztikai módszereit, fizikális vizsgáló eszközeit és az ezekkel összefüggő általános és speciális ápolói tevékenységeket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- neuropathia osztályozása és jellemzése (szenzoros, motoros, autonóm, reverzibilis, irreverzibilis, fájdalmas, diabeteses amyotrophia)
- neuropathia szűrés, vizsgálati módszerek, monofilamentum, hangvilla-teszt, reflex vizsgálatok
- vizsgálatokkal összefüggő beteg előkészítési feladatok, terápiával összefüggő feladatok, oktatási feladatok

16. B.

Rendszerezze a dializált beteg ápolásához kapcsolódó általános és speciális szakápolói teendőket! Tervezze meg a dializált beteg ápolását!

Kulcsszavak, fogalmak:

- haemodialízis, peritoneális dialízis, Cimino fistula, schunt, Tenckhoff-katéter, dializáló folyadék
- rövidtávú, középtávú, hosszútávú ápolási terv, ápolási terv lépcsőfokai, felmérés, ápolási diagnózis, tervezés/célkitűzés, végrehajtás, értékelés, szükségletek, Maslow hierarchia, Virginia Henderson féle fiziológiai szükségletek, magasabb rendű szükségletek
- kockázati diagnózis, 10 db ápolási diagnózis felsorolása

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

17. A.

Fejtse ki a diabeteses láb-megbetegedések-, elváltozások lényegét, és összefüggéseit! Csoportosítsa és jellemezze az alsó végtagot érintő érelváltozásokat klinikai kép, differenciál diagnosztikai módszerek valamint sebészi és konzervatív terápiás lehetőségek szerint!

Kulcsszavak, fogalmak:

- szenzoros és motoros neuropathia, diabeteses láb-szindróma, angiopathia, infectio
- microangiopathia, macroangiopathia, artériás és vénás keringészavarok diabetesben
- sebek osztályozása (1-5, A-D)
- konzervatív kezelések (sebkezelés, antibiotikum, gyógycipő, ortézis, járógipsz), amputáció, érműtétek

17. B.

Részletezze a kórképekhez kapcsolódó általános és speciális szakápolói feladatokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- konzervatív kezelések ápoló teendői (sebkezelés, antibiotikum, gyógycipő, ortézis, járógipsz)
- amputáció és érműtétek kapcsán felmerülő ápolási teendők
- Maslowi-hierarchia, Virginia Henderson féle fiziológiai szükségletek, magasabbrendű szükségletek

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

18. A.

Foglalja össze és jellemezze a diabeteses láb kezelésében alkalmazható érsebészeti-, és csontoló sebészeti megoldásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a diabeteses láb kialakulásának patofiziológiája, műtétek típusai, érzéstelenítés formái
- csontolások indikációi, a műtéteket meghatározó tényezők, amputációk a lábon (minor amputációk), lokális lágyrész-, vagy csontműtétek, arthrodesisek, osteosynthesisek, korrekciós műtétek
- érsebészeti megoldások a diabeteses betegség szövődményeinek kezelésében

18. B.

Ápolási/gondozási tervben fogalmazza meg a gestatiós diabetes esetén felmerülő általános és speciális szakápolói teendőket, valamint tanácsadási szempontokat! Vázolja fel a diabeteses anya újszülöttjének ellátásával összefüggő teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- rövidtávú, középtávú, hosszútávú ápolási terv, ápolási terv lépcsőfokai, felmérés, ápolási diagnózis, tervezés/célkitűzés, végrehajtás, értékelés, szükségletek
- Maslow hierarchia, Virginia Henderson féle fiziológiai szükségletek, magasabb rendű szükségletek, oktatási feladatok, ismeretek felmérése
- kockázati diagnózis, 10 db ápolási diagnózis felsorolása
- szoptatás, az újszülött vércukorszint ingadozásai, megfigyelési szempontok, gyermek-ágyban jelentkező elváltozások

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

19. A.

Ismertesse a gestatiós diabetes mellitus lényegét, kórélettani folyamatát és a terápiás lehetőségeit! Rendszerezze a terhességi diabetesben előforduló tüneteket, panaszokat, és differenciáldiagnosztikai módszereket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gestatiós diabetes mellitus meghatározása, előfordulása, patomechanizmusa
- tünetek, panaszok, terhesgondozás, szűrővizsgálatok a terhesgondozási folyamatban
- diagnosztikai módszerek, laboratóriumi tünetek, normál és patológiás eltérések
- terápiás lehetőségek

19. B.

Ismertesse a legjellemzőbb diabeteses macroangiopathiak kapcsán felmerülő speciális szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- megjelenési formák, okok és kezelési lehetőségek
- koszorúér betegségek (myocardiális érbetegségek, diabeteses szívizombetegség)
- agyi érbetegségek csoportosítása kórlefolyás szerint: (TIA, RIND, Progresszív stroke, Completed stroke)
- speciális szakápolói feladatok

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

20. A.

Ismertesse és jellemezze a diabetes gyermekkorban megjelenő formáit, etiopatogenezisét és lefolyási szakaszait! Elemezze epidemiológiai adatok alapján a kórkép gyakoriságát és előfordulását!

Kulcsszavak, fogalmak:

- 1-es típusú DM; gyermekkorban jelentkező 2-es típusú DM; genetikailag meghatározott diabetes formák: MODY, Mitochondriális DM; veleszületett szindrómákhoz kapcsolódó DM, Diabetest megelőző állapotok: csökkent glükóztolerancia IGT, praediabetes (ICA pozitívitas, GAGA).
- A gyermekkori diabetes mellitus epidemiológiája (hazai adatok, Európai és nemzetközi adatok)
- A gyermekkori diabetes mellitus korai felismerésének lehetőségei: immunológiai vizsgálatok (szigetsejt-ellenes antitestek: ICA, GAD, IAA), terheléses vizsgálatok, az öröklött hajlam vizsgálata (HLA tipizálás).
- A gyermekkori diabetes mellitus etiopathogenezise (öröklött hajlam, környezeti tényezők, autoimmun jelenségek).
- A gyermekkori diabetes mellitus természetes lefolyása: kezdeti szakasz, remissziós szakasz, totális diabetes szakasz (praepubertás és posztpubertás).

20. B.

Ismertesse a perioperatív időszak betegmegfigyelési szempontjait és szakápolói teendőit diabeteses beteg esetén!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a beteg műtéti előkészítése (pszichés, szomatikus)
- ápolói és betegmegfigyelési teendők a műtét alatt és után
- speciális ápolási teendők a cukorbeteg perioperatív ellátásában

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

21. A.

Rendszerezze a cukorbetegség szövődményeit! Jellemezze a hypoglykaemia tüneteit, megjelenési formáit, okait, kialakulásának patomechanizmusát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- akut szövődmények csoportosítása
- hypoglykaemia fogalma, okai,
- klinikai hypoglykaemia tünetei, kémiai hypoglykaemia tünetei,
- a hypoglykaemia lehetséges kimenetele

21. B.

Beszéljen a szeptikus és aszeptikus kötőscsere alapelveiről, a kötözés során betartandó szabályokról! Fejtse ki az antibiotikus-kezelés javallatait, formáit; valamint a sebváladéktenyésztés levétele során betartandó higiénés szabályokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- aszepszis, antiszepszis, MRSA, védőeszközök, szeptikus seb/krónikus seb
- sebváladék tenyésztés levételének folyamata, D-tartály, higiénés előírások
- antibiotikus terápia, célja, indikációi, formái
- kötözésre használt anyagok, sebkontroll

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

22. A.

Jellemezze a hyperglykaemia tüneteit, megjelenési formáit, okait, kialakulásának patomechanizmusát! Fejtse ki a hyperglykaemia ellátásának algoritmusát és az ellátáshoz kapcsolódó szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- akut szövődmények csoportosítása
- a hyperglykaemia fogalma, okai, tünetei
- a hyperglykaemiás kóma típusai és jellemzői
- a hyperglykaemia ellátása, használt gyógyszer-csoportok
- a hyperglykaemia prevenciók lehetőségei

22. B.

Készítse elő és szervezze meg a cukorbeteg gyermekek 1 hétre szóló nyári táboroztatását Balatonszárszón!

Kulcsszavak, fogalmak:

- a táboroztatás célja, lehetséges célcsoportok, fizikai aktivitás, sport és nyári táboroztatás s diabetes mellitusban szenvedő gyermek és serdülő életében
- szervezési feladatok, helyszín kiválasztás kritériumai/szemponyjai, programtervezés, információ biztosításának módjai
- személyi és tárgyi feltételek biztosítása, programlehetőségek a célcsoportok tekintetében
- edukációs feladatok, koordinációs feladatok a táboroztatás alatt

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

23. A.

Ismertesse a cukorbetegek gondozási folyamatának szintereit, valamint a gondozásban résztvevő szakemberek funkciót és egymás közötti kommunikációs lehetőségeiket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gondozás, alapellátás, járóbeteg- és fekvőbetegszakellátás
- a gondozás személyi és tárgyi feltételei
- gondozásban résztvevő szakemberek és azok feladatai, kompetenciái
- kommunikációs csatornák a taem-tagok között
- szociális ellátórendszer, oktatási és nevelési intézmények (óvoda, iskola) szerepe a diabeteses betegek mindennapjaiban

23. B.

Beszéljen a diabetes anyát-, és a magzatot veszélyeztető szövődményeiről, a szövődmények megelőzésének és elhárításának lehetőségeiről!

Kulcsszavak, fogalmak:

- gestációs diabetes mellitus kialakulásának folyamata
- a hperglykaemia hatása a várandós nőre és a magzatra
- speciális megfigyelési teendők a várandóság alatt, magzat észlelés kiemelt papamétereire, lehetséges szövődmények, azok felismerésének és megelőzésének lehetőségei
- gestációs diabetes kezelési és gondozási feladatai

Rauk Edit

24. A.

Foglalja rendszerbe a vércukorszintmérő készülékek fejlődését napjainkig, és ismertesse a jelenleg alkalmazható vércukormérő készülékeket! Ismertesse és jellemezze a vércukormérő készülékek biofizikai alapjait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- betegágy melletti vércukor meghatározás lényege, előnyei
- vércukorszintmérő készülékek típusai, mérési tartományok, a készülékek jellemzői
- a vércukormérő készülék biofizikai alapjai
- korábban alkalmazott vércukormérő készülékek és jellemzőik

24. B.

Részletezze a diabeteses neuropathia, retinopathia, nephropathia, és a diabeteses láb szindróma összefüggéseinek vonatkozásában a szakápoló gondozási tevékenységét és kompetenciáját!

Kulcsszavak, fogalmak:

- késői szövődmények, macroangiopathia, microangiopathia, neuropathia, diabeteses láb szindróma összefüggései
- szakápolói kompetenciák és feladatok a szövődmények ápolása, gondozása során
- szakápolói kompetenciák és gondozási feladatok a prevenció és rehabilitáció során

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

25. A.

Elemesse a caries és a diabetes összefüggéseit, a diabetesben előforduló fogágy- és szájnálkahártya betegségek tüneteit, formáit és kezelési lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fogszuvasodás, plakk okozta parodontális gyulladás, egyéb fogágy-betegségek, fogkőképződés, szájüregi fertőzések
- szájpópolási tanácsok, higiénés szabályok, a fog- és szájüregi elváltozások megelőzése, szűrővizsgálatok
- edukációs feladatok a szájpópolás oktatása

25. B.

Tervezze meg a cukorbeteg gyermek és családjának oktatását egyéni oktatás keretén belül az inzulinkezelés és az önellenőrzés elsajátításának céljából!

Kulcsszavak, fogalmak:

- pedagógiai (didaktikai) ismeretek, oktatási módszerek (előadás, magyarázat, bemutatás, szemléltetés, gyakorlás, tanácsadás)
- a diabeteses betegeoktatás mint a terápia része
- önellenőrzés lehetőségei, szabályai, inzulinkezelés eszközei, öninjectiózás oktatásának főbb szempontjai
- egyéni-csoportos oktatás, oktatási terv, ismeretek feltárása

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

26. A.

Részletezze a gyermekkori diabetes mellitus korai felismerésének labor diagnosztikai lehetőségeit és a vizsgálati módszerekkel összefüggő szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- vércukorszint, OGTT, specifikus immunológiai vizsgálatok, C-peptid, Hgb A1c, Serum inzulin, vércukor profil, terheléses vizsgálatok
- betegágy melletti vércukor meghatározás lényege,
- vérvételi előkészítés, kivitelezés, beteg előkészítéssel összefüggő feladatok, a vizsgálati anyagok levételének módjai
- normál és kóros értékek, mértékegységek

26. B.

Tervezze meg a 2-es típusú cukorbetegek életmódbeli és életviteli szaktanácsadását csoportos formában! Váolja fel a beteg ápolásában, gondozásában alkalmazott gyógyszerek, eszközök TB támogatási rendszerét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- az egészség, mint érték, meghatározása, életmódbeli és életviteli tényezők szerepe
- a cukorbetegség egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási támogatási rendszere
- a szociális támogatások rendszere
- a gyógyászati segédeszközök és beszerzési lehetőségei, tanácsadás a betegeknek és hozzátartozóiknak a támogatások megszerzéséhez

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

27. A.

Ismertesse a diabetes mellitus legfontosabb epidemiológia adatait és tendenciáit hazai és világvizonylatban! Foglalja össze a diabetes mellitus kezelésével foglalkozó tanulmányok legfontosabb üzeneteit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- prevalencia, incidencia, 1-es típusú diabetes, 2-es típusú diabetes, IGT, IFG
- nemzetközi és hazai adatok
- a diabetes népegészségügyi jelentősége
- DCCT, UKPDS, Advence, Accord, VADT

27. B.

Csoportosítsa és jellemezze a cukorbeteg és hozzátartozóinak oktatásában alkalmazható pedagógiai/didaktikai módszereket! Ismertesse az egyes módszerek előnyeit, hátrányait, alkalmazhatóságának kritériumait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- pedagógiai (didaktikai) ismeretek, oktatási módszerek (előadás, magyarázat, bemutató, szemléltetés, gyakorlás, tanácsadás), a pedagógiai módszerekkel szemben támasztott követelmények
- a diabeteses betegedukáció mint a terápia része
- oktatási program tervezése, készítése, szervezése, ezekkel kapcsolatos feladatok
- egyéni-csoportos oktatás, oktatási terv

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

28. A.

Részletezze a diabetesszel szövődött terhesség fog-, illetve fogágy betegségeit, valamint a szájnyálkahártyából kiinduló rosszindulatú elváltozásokat és azok terápiás lehetőségeit! Ismertesse a szakszerű szájápolás csoportos formában történő oktatásának ismereteit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fogszuvasodás, plakk okozta parodontális gyulladás, egyéb fogágy-betegségek
- rosszindulatú szájüregi elváltozások, ok, tünet, kezelési módok
- szájápolási tanácsok, higiénés szabályok, a fog- és szájüregi elváltozások megelőzése, szűrővizsgálatok
- edukációs feladatok a szájápolás oktatása

28. B.

Tervezze meg a beteg és hozzátartozók oktatását a nephropathia diabetica dietoterápiájának vonatkozásában!

Kulcsszavak, fogalmak

- ismeretek felmérése, normoglycaemia, BMI meghatározás
- étkezések energia- és tápanyagtartalma, egyénre szabott étrendtervezés, glycaemias index, konyhatechnikai módszerek, étkezések napi rendszeressége
- speciális élelmiszerek
- diétásnapló, étrendminta, kezelési napló, oktatófilmek, mintaétrendek, betegoktató füzetek

Rauk Editt

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

29. A.

Foglalja össze az inzulinkezelés eszközeinek fejlődését a kezdetektől napjainkig! Csoportosítsa és jellemezze az inzulinkészítményeket hatásmechanizmus alapján!

Kulcsszavak, fogalmak:

- fecskendők, tűk, penek, inzulinpumpa, jellemzésük
- inzulinkészítmények hatásmechanizmusai (rövid, közepes és elhúzódó hatású inzulinok, bázis inzulin, ultragyors hatású inzulin, premix inzulin, analóg inzulin)
- hatáskezdet, hatástartam, alkalmazás indikációi

29. B.

Tervezze meg és ismertesse a műtétre kerülő diabeteses beteg ápolását! Fejtse ki a cukorbetegség és a műtét összefüggéseit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- praeoperatív időszak ápolási teendői
- a cukorbeteg postoperatív ápolásának kritériumai
- ápolási terv részei, a folyamat lépései, szükségletek rendszere, Maslow hierarchia
- cukorbetegség és műtét összefüggései, sebgyógyulási komplikációk

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

30. A.

Fejtse ki az hypoglykaemia ellátásának algoritmusát és az ellátáshoz kapcsolódó szakápolói teendőket!

Kulcsszavak, fogalmak:

- akut szövődmények csoportosítása
- hypoglykaemia fogalma, okai, klinikai hypoglykaemia tünetei, kémiai hypoglykaemia tünetei, a hypoglykaemia lehetséges kimenetele
- a hypoglykaemia ellátása, glucagon-szett, elhúzódó felszívódású szénhidrátok
- hypoglykaemia prevenciók lehetőségei

30. B.

Elemesse és jellemezze az egészségügyben betegdokumentáció készítésére használható szoftverek alkalmazásának szempontjait, előírásait! Tegyen ajánlást a cukorbeteg részére a betegséggel összefüggő ismeretek informatikai rendszerekkel (pl. világháló) történő beszerzésére, valamint a prezentációkészítés gyakorlati alkalmazásának szabályaira! Jellemezze az ajánlott honlapokat, információk forrásokat!

Kulcsszavak, fogalmak:

- betegdokumentációval összefüggő adatvédelem,
- informatikai alapfogalmak, informatikai rendszerek az egészségügyben
- a világháló előnyei
- Magyar Diabetikus Társaság On-line (www.diabet.hu), Diabetikus folyóirat honlapja (www.diabetes.hu), American Diabetes Association (www.diabetes.org), vércukormérő készülékek gyártói honlapjai, www.diabetes.lap.hu
- prezentációkészítés gyakorlati szempontjai

Rauk Edit

mb. főigazgató-helyettes,
GYEMSZI EFF

